



—Això és un rovelló, entens? Un rovelló!

Quaranta anys de *Rovelló*

Josep Vallverdú. **Escriptor**

Els pares solen estar generalment orgullosos dels fills. I el *Rovelló* és com un fill meu. Això ha estat demostrat públicament. I tant! En una inauguració d'exposició de pintura a l'espai Guinovart d'Agramunt, fa uns anys, una mare s'acosta on jo era, donant la mà a una nena d'uns quatre anys. Estirant un dit cap a mi, explica:

—Ves? Aquest home és lo pare del *Rovelló*.

No em va saber gens de greu. L'afirmació de la mare era pedagògica, exactament la manera com un infant pot entendre l'autoria: als nens petits és inútil que els expliquis que aquella o aquell «ha escrit», «ha redactat», un llibre, els has de dir que n'ets el pare. I si el llibre equival de manera plena i abassegadora a un personatge, en aquest cas un gos que n'ocupa cada pàgina, ho tenim clavat.

El *Rovelló*, ras i curt, és un clàssic. Els clàssics no envelleixen, i considero un privilegi que, per un cop en la vida, un servidor hagi visitat per obra d'un meu personatge aquest estadi tan distingit de la classicitat.

Em permeto sospitar que alguns visitants dels que venien a casa nostra, al començament de viure a Puiggròs de Les Garrigues, havien vist una cabana de canyes amb teulada de feixos d'herba seca que jo m'havia bastit en un angle del pati, enfora de la part enjardinada, prop dels ametllers. La construcció va caure desfeta per les tempestes i la desocupació, però durant una curta temporada havia estat l'escriptori on es va redactar, una estona cada tarda, *Rovelló*. Tal com sona: més rusticitat no es trobaria.

Se'm va ocórrer d'escriure la història d'un gos que fos com el resum de tots els gossos del món, un gos prototip. Vaig triar un cadell,

de fet un desmamat de poc i, amatent al meu costum de fer créixer els personatges, em vaig empecar de fer-li viure avatars, aventures i malaventures al llarg del seu primer any de vida, que és quan els gossos comencen a independitzar-se. Considerava que, a grans trets, aquella etapa de les vides canines es correspon amb la d'un nen o nena fins als deu anys, època d'aprenentatges bàsics i de descobertes sorprenents.

La cosa anà com una seda. Portant a la cabana la màquina d'escriure portàtil (som a 1968), cada tarda n'escrivia un capítol. Les trapelleres innocents del cadell se succeïen, i aviat vaig adonar-me que el llibre traspuava un innegable atractiu, era un text net, innocent i alhora intrigant, tenia enjòlit i episodis dramàtics, de tot. Esperava veure reaccions positives dels possibles lectors.

Per consell d'uns amics, entre els quals recordo en Josep Tremoleda i en Ramon Fuster i Rabés, vaig enviar el manuscrit al Premi Josep Maria Folch i Torres, que ells m'havien fet descobrir. D'això fa quaranta anys. Vaig desplaçar-me a Barcelona al sopar de l'Hotel Ritz on s'atorgaven els guardons de la Nit de Santa Llúcia. Ignorava si seria premiat, tot i que considerava que el llibre havia quedat força rodó. I aquesta rotunditat va imposar-se: el jurat li atorgava el Premi.

Un conegut ninotaire i artista de Sant Feliu de Guíxols, ciutat on jo havia residit set anys, Narcís Masferrer, s'encarregà de fer-hi les il·lustracions, i va crear un cadell molt graciós i realista, en la línia dels il·lustradors de traç més o menys com el de Junceda.

El llibre es va propagar immediatament, corregué per les escoles i es féu simpàtic a

infants i mestres, i pares, mares i tietes. Potser per aquesta condició simpàtica va passar després a la pantalla, modificat per tal de fer-ne un personatge d'animació que per a molts nens és l'únic *Rovelló* que existeix.

Quan vaig conèixer l'Antoni d'Ocon, el productor de la sèrie televisiva, li vaig demanar —era obligat— d'on li havia vingut la idea d'aprofitar el meu llibre. La resposta em deixà estovat de goig: «Mira, jo de petit em vaig enamorar del *Rovelló*, la lectura del llibre em captivava. Quan vaig fer-me productor em vaig proposar de seguida que aquell gosset passés a la pantalla.»

I va passar-hi amb tanta força, que té una vida pròpia. El gosset del llibre és el mateix de la sèrie televisiva, i els nens i nenes menuts que només l'hagin vist en pantalla, quan llegiran el llibre el reconeixeran. És el poder de la imatge cinètica: el *Rovelló* del llibre publicat per La Galera té moltes il·lustracions realistes, en la tradició de la revista *En Patufet*, i van d'acord amb el text. L'infant lector ha d'imaginar-se el gos en moviment, saltant, corrent, caient. El nens i nenes que el veuen a la pantalla no han de llegir, ni els cal imaginar res. Potser el gos de la pantalla esborraria el gos del llibre?

En absolut. El *Rovelló* llibre es reedita cada any, i avui és conegut per molts centenars de milers de persones, que el van llegir de nens i avui el llegeixen els seus fills i els seus néts. Ara i aquí, evoco que fa quaranta anys el vaig escriure. I va tenir tant d'impacte social que durant una temporada es va posar de moda entre algunes famílies de batejar els seus gossos amb el nom, avui il·lustre, de *Rovelló*.